

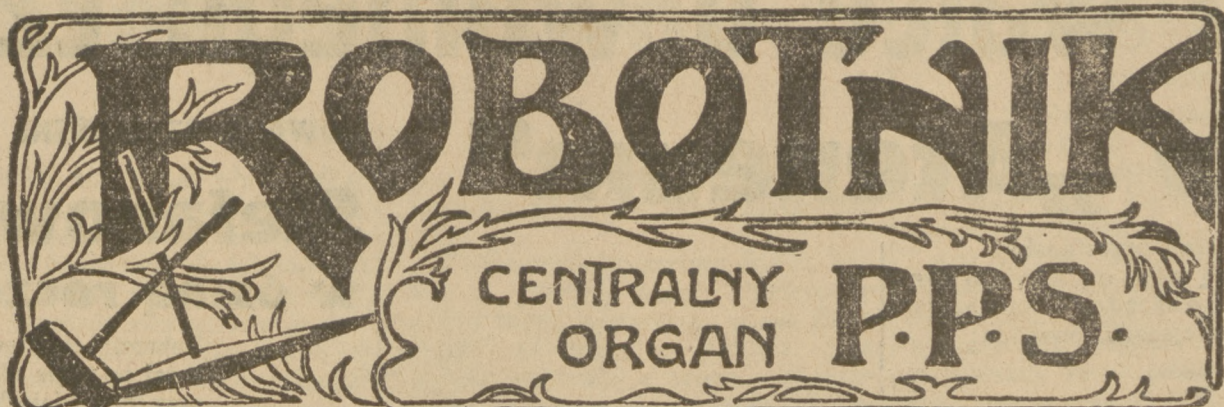
**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 11 pól do 3-ej po południu.
Ze swych odpowiedzi Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-0.

Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem.

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5-13-80

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Sprawa brzeska

Pisma prokuratora. Termin uwięzienia skazanych - 22 listopada

Wczoraj po południu policja doręczyła tow. St. Dubois następujące pismo prokuratora Sądu Okręgowego w Warszawie.

**PROKURATOR SĄDU OKRĘGOWEGO
W WARSZAWIE.**

Dn. 20 listopada 1933 r. Sign. W. 2333/33.

Do pana Stanisława Dubois, zam. ul. Al. 3-go Maja 2.

WEZWANIE

Prokurator Sądu Okręgowego w Warszawie wzywa Pana do zgłoszenia się dn. 22 listopada 1933 r. w więzieniu, Ra-

kowiecka 37, celem rozpoczęcia odbywania kary 2 lat 8 miesięcy 12 dni więzienia z prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dn. 20 lipca 1933 r. w sprawie sign. VIII 1 karny 421 — 31.

Nadmieniam, że w razie niezgłoszenia się w oznaczonym terminie dobrowolnie, zarządę doprowadzenie pana przez policję państwową pod przynusem.

PROKURATOR.

Pisma o jednakowej treści zostały przesłane jednocześnie do wszystkich innych skazanych.

Posiedzenie Rady Adwokackiej

Do Rady Adwokackiej wpięły odpisy wyroków w sprawie b. więźniów brzeskich, przesłane przez wydział VIII Sądu Okręgowego. Jak się dowiaduje agencja PID, dziś odbędzie się posiedzenie Rady Adwokackiej, na którym załatwiona ma być sprawa skreślenia z listy adwokatów b. więźniów brzeskich Libermana i Pragiera w związku z utratą przez nich praw obywatelskich.

Wybory w Hiszpanji

W Madrycie rozpowszechniano w poniedziałek wiadomości o gotującym się rzekomym wojskowym zamachu stanu. Rada Ministrów obradowała w nocy z niedzieli na poniedziałek. Wczoraj do godz. 7 wieczorem nie było żadnych wystąpień czynnych z niczyjej strony.

ZWYCIĘSTWO PRAWICY.

Ostateczny wynik wyborów niedzielnych nie został jeszcze do poniedziałku wieczorem ogłoszony. Nie ulega jednak bodaj wątpliwości, że nastąpiło znaczne przesunięcie na prawo.

W Katalonji zwyciężyli centraliści;

stronnictwo pułk. Macía, kierownika obecnego Rządu katalońskiego, poniosło klęskę.

Poważniejsze starcia nastąpiły w Madrycie, w Walencji, w Sewilli, w Toledo. Ogółem zginęło, jak donosiliśmy wczoraj, 40 osób.

Socjaliści stracili szereg mandatów. Jak dużo? co do tego brak narazie wiadomości.

W Santa Cruz de Teneriffa wybrani zostali znaczną większością Barretto, faszysta, hr. Romanones, b. premier z ostatnich czasów monarchji, i J. March monarchista.

W Sewilli obecny premier M. Barriox odniósł zwycięstwo nad kandydatem prawicowym. Danych dokładnych — wciąż brak.

Włochy Mussoliniego wystąpią z Ligi Narodów?

Solidarność Włoch i Niemiec Hitlera

Dzienniki angielskie donoszą z Rzymu, że na 3-go grudnia zapowiedziana jest w Głównej Radzie Faszystowskiej generalna debata z udziałem Mussoliniego na temat Ligi Narodów, przy czym zdaniem prasy angielskiej trzeba się liczyć z możliwością ustąpienia Włoch z Ligi Narodów, jako następstwem tej debaty.

W każdym razie prasa włoska przy-

gotowuje opinię publiczną w tym kierunku.

O ileby to nastąpiło, to miałoby to na celu poparcie stanowiska Niemiec.

Dzienniki angielskie biorą te wiadomości za dalszy asumpt do stwierdzenia, że niezadługo zostanie zwołana do Londynu konferencja międzynarodowa, na której wszystkie te sprawy rozbrojenia i Ligi będą rozstrzygane.

Sytuacja w Genewie

Korespondent Havasa w Genewie donosi, że w ciągu wczorajszego ranka nie nastąpiła żadna zmiana sytuacji. Jedyną poważniejszą naradą odbyła się między sir Johnem Simonem, a delegatem amerykańskim Wilsonem, który, jak mówią, zalecał swemu rozmówcy, aby nie wierał żadnej presji na decyzje Rządu

francuskiego, któremu powinna być pozostawiona całkowita swoboda działania. Popołudniu odbyła się nowa narada w mieszkaniu sekretarza generalnego Ligi Narodów Avenola.

Dzisiaj odbędzie się publiczne posiedzenie prezydium Konferencji Rozbrojenia.

Gabinet angielski jednolity?

W przeciwieństwie do informacji niektórych dzienników, wczoraj nie odbyło się żadne specjalne posiedzenie gabinetu, poświęcone omówieniu kwestji rozbrojenia.

Agencja Reutersa zaprzecza pogłoskom, że w łonie gabinetu panuje roz-

bieżność zdań w sprawie polityki rozbrojenia. Jak twierdzą w kołach rządowych pogłoski te powstały w związku z działalnością niektórych ugrupowań, pragnących zaatakować Rząd przed nową sesją parlamentarną.

Parlament rumuński rozwiązany

Dziennik urzędowy Rumunii ogłasza dekret o rozwiązaniu parlamentu.

Nowe wybory wyznaczone zostały na dzień 20 grudnia — do Izby deputowa-

nych i na dzień 28 grudnia — do senatu. Nowy parlament zostanie zwołany dnia 10 stycznia.

Masowa dymisja prefektów rumuńskich

Z Bukaresztu donoszą, że w związku z dojściem do władzy gabinetu liberalnego wszyscy prefekci Rumunii ustąpili z zajmowanych stanowisk, na które

mianowano członków stronnictwa liberalnego. Ustąpił również nadmurmistrz Bukaresztu oraz wszyscy jego zastępcy.

Z. P. P. S.

POSIEDZENIE PLENARNE Z. P. P. S. odbędzie się we środę, dn. 22 listopada, o godz. 11 w lokalu własnym w Sejmie.

POSIEDZENIE PREZYDJUM — tego samego dnia o godz. 10 rano.

O wyłanie posłów ludowych

Władze sądowe wystąpiły do Sejmu o wydanie posłów: Krzciuka, Stachnika i Piroga ze Stronnictwa Ludowego.

Żądanie wydania posłów pozostaje w związku z krwawymi zajściami w Małopolsce Środkowej, jakie wydarzyły się w maju i czerwcu r. b.

Pierwszy ambasador sowiecki w Stanach Zjednoczonych

Pierwszym ambasadorem ZSRR w Stanach Zjedn. zamianowany został Trojanowski.

Rząd St. Zjedn. udzielił już zgody na tę nominację.

Sytuacja na Kubie

Z Hawany donoszą, że w dzielnicy handlowej dokonano w niedzielę pięciu zamachów bombowych. Jedna osoba została zabita, szkody materialne są znaczne. Z Santjago de Kuba wysłano silny oddział wojska celem stłumienia powstania na prowincji.

Bunt marynarzy chińskich

Na 7500-tonnowym statku angielskim „Clam” wydarzył się w porcie San Pedro w Kalifornji poważny bunt; 33 marynarzy Chińczyków zaatakowało kapitana statku i oficerów, domagając się podwyżki płac. Wezwana policja stłumiła bunt, aresztując Chińczyków.

Zbrojenia morskie Ameryki

Z Waszyngtonu donoszą, że na mocy rozporządzenia sekretarza marynarki Swanson, stan liczebny marynarki amerykańskiej będzie powiększony o 5300 marynarzy i 2000 piechoty morskiej i wyniesie ma 85.000 marynarzy i 17.000 piechoty morskiej.

Zwiększenie liczebności marynarki amerykańskiej jest umotywowane zawiłą sytuacją międzynarodową.

W Belgji Przeciwko planom hitleryzmu

Na ostatnim zebraniu belgijskiej komisji parlamentarnej dla spraw zagranicznych, socjalista tow. Pierard, w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na zbrojenie się Niemiec, zagrożające Belgji, domagając się w zgłoszonej rezolucji, w razie niezaprzestania zbrojeń przez Niemcy zastosowania sankcji.

Sinot, deputowany katolicki, który przemawiał również w tej sprawie, oświadczył, że uważa za bardziej wskazane mocne ufortyfikowanie granic, podobnie, jak to uczyniła Francja, poczem krytykował politykę Rządu w sprawach zagranicznych której zarzucał brak energii.

„Biada temu...”

W ostatnich dniach przed wyborami w Niemczech hitlerowcy porozlepiali w całej Rzeszy plakat o następującej treści: „Biada temu, kto dnia 12 listopada zdradzi Niemcy”.

Pełno było tych plakatów koło lokali wyborczych i każdy wyborca, wchodząc do lokalu wyborczego, obok rozkazu nakazującego głosić „tak” musiał przeczytać również groźbę „Biada temu”...

Żeromski w walce o wolnego człowieka

Akademja w „Ateneum”

Wczoraj upłynęło osiem lat od chwili, gdy wielki pisarz i bojownik praw wolnego człowieka przestał żyć. Doczekał Niepodległej Polski, zrealizowała się część jego marzeń; druga część — wolność człowieka — dotąd jeszcze jest celem dążeń i walk tych, którzy wierzą w Wolnego Człowieka.

W wigilję ósmej rocznicy zgonu Stefana Żeromskiego, staraniem Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego, urządzony został poranek, poświęcony pamięci twórcy „Róży” i „Przedwiośnia”. Sala teatru „Ateneum” wypełniła publiczność z różnych sfer: byli starzy przyjaciele Żeromskiego, była spora gromada młodzieży uniwersyteckiej, przedstawiciele inteligencji pracującej i wielu robotników. Ci wszyscy, którzy rozumieją myśl zmarłego i tak samo czują, jak on czuł.

Akademję zabrał tow. Z. Piotrowski, poczem zabrał głos Andrzej Strug.

Tow. Andrzej Strug w przemówieniu swym zwrócił uwagę na dziwny zwyczaj, spotykany obecnie coraz częściej na obchodach ku czci wielkich zmarłych, na zwyczaj przyznawania się rozmaitych grup do łączności z wielkimi ludźmi. Dzisiejsi władcy ciągną Żeromskiego ku sobie. Latarnię morską na Bałtyku nazwano latarnią Stefana Żeromskiego.

To samo robi endeja.

Żeromski był pisarzem całego narodu, wszyscy mają do niego prawo, ale nie wszyscy mogą powiedzieć: „Żeromski był nasz”. Klótnia o to uwłaczałaby jego pamięci. Żeromskiego nie zdołają zaanektować ci, którzy do tego dążą. Nawet Car tego nie wyinterpretuje, nawet dekryty tego nie przysądzą. Dzieła Żeromskiego należą do wszystkich, dzieło całego życia Stefana Żeromskiego jest identyczne z naszym dziełem. Żeromski jest nasz.

Niemal na każdej karcie jego dramatu czy powieści znajdziemy to, co nas z nim wiąże. Należał do ludzi, którzy odróżniali dobro od zła, którzy potępiali głośno zbrodnie i nie

usprawiedliwiali przestępstwa.

Tow. Strug mówi o „Słowie o bandosie”, „Śnie o szpadzie”. Nawiązując do dnia dzisiejszego, powiada:

Żeromski kochał wolność. Nie znosił krzywdy, ani caryzmu.

Winniśmy pamiętać o tym, co mówił Żeromski, winniśmy uczyć młode pokolenie tak odczuwać niewolę i krzywdę, jak on to czuł. Chciałoby się, żeby znajomość jego dzieł była powszechna. On, co nie należał do Partji, dla ruchu robotniczego, dla obudzenia masy — uczynił bardzo dużo.

Nie huczną uroczystością chcemy go uczcić, lecz w małym gronie, nie zamąconem szalbiertwem i obłudą, chcemy, aby pamięć jego przyswiecała nam aż do świetlanego jutra.

Mówca, cytując słowa Wyspiańskiego, o nadciągającej nad Polską nocy długiej i mroźnej, powiada: — Kierujemy się tem, co jest sumieniem i sprawiedliwością społeczną. A to znajdziemy na każdej stronie jego dzieł. Jak owa latarnia na Bałtyku, świecąca w ciemną noc, jak owa morską dla zbłąkanych ludzi światłość, niech dodaje otuchy i pomocy zarówno w porywach, jak i w ciężkiej, codziennej pracy.

Drugie przemówienie wygłosił mecenas Leon Berenson. Mówił o zdracach ruchu, o tchórzostwie i podłości, którą Żeromski do głębi przejrzał i ujawnił w „Róży”. W walce o wolnego w Polsce człowieka dotknął nadludzkiej potworności, rany — zdrady towarzyszy, wyrozumowanej wierzącej, że śpi twardo lud polski i czuwa bałgnet.

Dr. Teofil Wojęski mówił o Żeromskim, jako o twórcy, który znalazł rozwiązanie konfliktu sztuki z życiem. Podkreślił, że Żeromski w całej swej twórczości wzywał do zajęcia pozycji czynnej, obrony krzywdzonego człowieka. Syntezą życia i pracy wielkiego pisarza było: usunąć gwałt człowieka nad człowiekiem.

Zespół teatru „Ateneum” wystawił w reżyserji L. Schillera „trzecią sprawę” „Róży”, scenę zنعناعnia się szpicliów nad Ostem i Czarowcem. Ob. H. Ładosz wygłosił dwa wiersze, E. Szymańskiego p. t. „Żeromski” i „Po 8 latach” H. Wyrzykowski odczytał fragment „Przedwiośnia”.

Na obchodzie ku czci Żeromskiego nie było ani jednego przedstawiciela świata literackiego, poza Edwardem Szymańskim i Mieczysławem Grydzewskim.

Liga Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego gorąco dziękują Leonowi Berensonowi, Henrykowi Ładoszowi, Leoni Schillerowi, Andrzejowi Strugowi, Edwardowi Szymańskiemu, Teofilowi Wojęskiemu, Henrykowi Wyrzykowskiemu i Zespołowi Teatru „Ateneum” za uświetnienie swym bezinteresownym udziałem i współpracą poranku ku czci Stefana Żeromskiego.

1800 straconych redaktorów

Dziennik chiński „Peking Gazette” jest drugim co do starszeństwa pismem na świecie. W tych dniach dziennik ten wydał numer jubileuszowy z okazji stułecia swego istnienia. W numerze tym podane są niektóre szczegóły statystyczne, odnoszące się do pisma, a pomiędzy niemi cyfra straconych w ciągu 1000 lat redaktorów tego dziennika. Stracono w ciągu 10 wieków

1797 redaktorów

za różne przestępstwa, głównie zaś za nieprzestrzeganie wrodzonych Chińczykom zasad grzeczności.

Z repertuaru „I. K. C.”

„Jeżeli komuś sprzykrzyło się życie, a nie może zdecydować się na żaden rodzaj samobójstwa, pewna stuprocentowa jedza podejmie się skrócić dno jego żywota podejmując metodą wzmianowaną małżeństwo. Zgłoszenia: I. K. C. Kraków, Wielopole 1 — „Lercia”.

Autentyczne ogłoszenie z Krakowskiego „Kurjerka” z dnia 20 listopada 1933 r. Ogłoszenie jest zbyt wymowne, aby warto się było bawić w komentarze.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Elektryfikacja węzła warszawskiego

Inżynierowie angielscy w Warszawie. — Przygotowania do rozdziału zamówień dla przemysłu angielskiego i polskiego

Jak się dowiaduje aj. „PRESS”, do Warszawy przybyli inżynierowie angielscy: dyrektor „Metropolitan - Vickers Electrical Co”, p. Richards oraz kierownik oddziału trakcji tej firmy p. Cerridge. Od soboty bawi w Warszawie dyrektor oddziału trakcji „English Electric Co” prof. Fairburn, a dnia 21 b. m. przybędzie prezes zarządu „English Electric Co” p. Nelson.

Bawiący w Warszawie przedstawiciele angielskich przedsiębiorstw elektrycznych złożyli 20 b. m. wizyty w ministerium komunikacji i odbyli wstępne rozmowy z inżynierami polskimi na temat

prac technicznych i przygotowania rozdziału zamówień dla fabryk angielskich i polskich, związanych z elektryfikacją węzła warszawskiego. Osiągnięto porozumienie, iż w pierwszym rzędzie podjęte będą prace na temat tych obstarunków, których wykonanie w fabrykach musi trwać czas dłuższy. Przedwzysztkiem wchodzi tu w rachubę lokomotywy, elektryczne wyekwipowanie wagonów motorowych oraz t. zw. prostowniki dla podstacji. Zamówienia z tych dziedzin otrzyma przemysł angielski. Na tomiast wagony motorowe i inne obstarunki wykonane będą w Polsce.

EDWARD SZYMAŃSKI

Stefanowi Żeromskiemu w ósmą rocznicę zgonu

Dobrze, żeś wtedy umarł. Pięknie pochowali,
a żal po tobie nieśli wysoko, jak monstrancję —
przy pochodniach —
z orkiestrą —
w gali —
krepą zaslonili latarnie — — —
czarne konie parskąły dziarsko,
gdy cię wzięli Wolską, Młynarską — — —
ciężko trząsł się karawan na tępych, kocich łbach —
a na Młynarskiej w cukierkowni był strajk — — —
a wieczorem pod murem, jak złodziej, przemycał
na demonstrację
syn twój
— Cezary Baryka

Dobrze, że dziś
nad oczu zgasył ogniem
powiek ciężkich, jak ziemia, nie zdołasz nagie podnieść
Że ci na grób,
na trumnę,
na pierś
setkami szpadli
na czoło, na usta dumne
tyła piachu, piachu nakładli...

Jakże nam się nauczyć milczeć i kark giąć
coraz już niżej i podle,
gdy dają nam śmierć darmo, a życie za grosz.
i pięść w godle?

Na murze pragnień naszych siadł szkielet bezzębny,
zimnymi dłońmi lęku szyje nasze chłodzi.
Słońce nam gęsto, gęsto zakryły
w celach dni kraty godzin.

Skończyło się przedwiośnie. Och, boli przed burzą
słów twych
— błyskawic
daremność.
Idzie wiatr — nie od morza, i pachnie — nie różą.
Krew czuć. Duszo i ciemno.

Nie wstawaj! Już nie trzeba
ran jątrzyć do trzew.
Już pamiętać nie warto, że tybyś się nie bał,
że tybyś się, jak rekrut, przed butem nie przeżył — — —
śmierć, strach i gniew
o przyszłość rozpoczęły grę...
Nie wstawaj!
Strach zwycięży!

Pierwszy Zjazd „Patronatu Opieki nad więźniami”

W ciągu ostatnich trzech dni w lokalu t. zw. „Karpia” (koło adwokatów „sanatorów”) odbywał się pierwszy Zjazd delegatów patronatów z całej Polski. Na zjazd przybyło 63 delegatów reprezentujących 40 oddziałów oraz liczni sędziowie, prokuratorzy, adwokaci i dziennikarze.

Początek zjazdu zajęły oficjalne przemówienia ze strony dygnitarzy i przedstawicieli sfer rządowych. Zjazd otworzył i przewodnicząco objął I prezes Sądu Najwyższego p. Supiński. W prezydium zasiadali prezes Sądu Apelacyjnego we Lwowie Starkiewicz, prezes Sądu Okręgowego w Wilnie Hołowna, prokurator Sądu Okręgowego w Poznaniu dr. Einer, sędzia Relinger z Drohobycza prok. Stefaniński z Chojnicy i rejent Miłkowski z Gredna.

Po wysłuchaniu przemówień powitałnych, po odczytaniu depesz, i zredagowaniu depesz do dostojników państwowych plenum zjazdu wysłuchało szereg referatów.

Na zjeździe dokonano następnie wyboru czterech komisji, z których jedna była poświęcona sprawom organizacji patronatu, druga — opiece nad rodzinami więźniów, pomocy więźniom, obowiązkowi kuratorów więziennych, trzecia — sprawie opieki nad więźniem zwolucyjnym, czwarta wreszcie omawiała sprawę opieki nad nieletnim przestępcą.

Dużo padło mądrych słów, dużo poruszono palących zagadnień. Przed oczyma słuchaczy przesunął się cały bezmiar pracy, jaka winna być spełniona dla ulżenia doli nieszczęśliwych, za którymi zamknęły się drzwi więzienia. Mówiono o pracy kuratorów więziennych, o pomocy dla tych, którzy po wyjściu z

więzienia stoją bezradni z powodu braku pomocy, o tych lukach straszliwych, jakie są w szerzeniu oświaty w więzieniach, tak po macoszemu traktowanych, jak wielokrotnie podkreślano, przez ministerjum oświaty, mówiono o potrzebie opieki nad opuszczonymi przez więźniów rodzinami, o tych palących bolączkach sądownictwa dla nieletnich, jak brak specjalnych poradni psychologicznych, jak brak pomieszczeń dla przetrzymywania nieletnich przestępców i umieszczanie ich w najgorszej szkole życiowej, jakim jest arezt ogólny, o braku zainteresowania sądownictwem dla nieletnich, o znikomej ilości sądów dla nieletnich, dzięki czemu niezliczeni mali przestępcy sądeni są przez sądy zwykłe, o braku domów wychowawczych — poprawczych, o braku specjalnie przygotowanych sił do opieki nad nieletnimi przestępcami, którzy oczekują na osądzenie ich sprawy.

Zjazd powziął postanowienie skoordynowania swej akcji, poczynienia starań o ułatwienie jaknajdalsze dla kuratorów więziennych, tych ludzi, którzy mają z więźniami jaknajbardziej bezpośredni kontakt, i mogą ulżyć losom więźniów interesując się, gdy więźniom dzieje się krzywdą, oraz cały szereg wniosków co do ulepszenia i otoczenia specjalną opieką sądownictwa dla nieletnich.

Członkowie zjazdu zwiedzili Sad dla nieletnich w Warszawie, dom dziecka, dla dzieci więźniów, prowadzony przez „Patronat” w Radości, „Dom Dziewczą” dla nieletnich, sądzonych dziewcząt na Okęciu, prowadzony przez „Patronat”, oraz więzienie Mokotowskie.

I. K.

Propaganda zagraniczna Niemiec hitlerowskich

W Stanach Zjednoczonych

Z Nowego Yorku donoszą: tutejszy dziennik „N. Y. Evening Journal” ogłosił szereg rewelacji o propagandzie hitlerowskiej w St. Zjednoczonych. Artykuły te wykazują, że propaganda hitlerowska idzie trzema drogami. Naprzód wymienić tu należy organizację „Freunde des Neuen Deutschlands”, która dąży do pozyskania dla swych celów 13 milionów amerykańskich Niemców. Pod auspicjami tej organizacji działał ostatnio Spanknoebel.

Drugą organizacją jest stowarzyszenie „Srebrnych Koszuł” pod wodzą niejakiego Williama Dudley Pelley, starająca się o pozyskanie dla swych celów dwóch milionów Amerykanów, przeważnie zamieszkałych w Stanach południowych i centralno-zachodnich, a mianowicie tych właśnie żywiołów, które mają więcej przed dziesięć laty stanowią rdzeń ochotników „Ku Klux Klanu”.

Trzecim zrzeszeniem są „Przyjaciele Niemiec”, zorganizowani przez Amerykanina, pułk. Emersona, wychowanego na uniwersytetach niemieckich, długoletniego korespondenta niemieckich dzienników. Akcja tego związku skierowuje swój apel przedewszystkiem do „businessmenów” i sfer intelektualnych. Do organizacji tej należą pierwotnie wielu Amerykanów niemieckiego i niemieckiego pochodzenia, ale znaczna ich liczba kała się z list towarzysstwa wykresłać, nie chcąc mieć nic wspólnego z nietolerancją religijną i uprzedzeniami rasowymi. Emerson podczas wojny światowej przebywał w Niemczech i, jak twierdzi wyżej wymieniony dziennik, pobierał pieniężne zasiłki od byłego ambasadora niemieckiego w Waszyngtonie, hr. Bernsdorfa. Mimo niefortunnego wystąpienia Spanknoebela na terytorjum amerykańskim, w kilka dni po jego zniknięciu zjawiał się w Nowym Yorku z Berlina niejaki kapitan George Schmitt, który przywiózł ze sobą oficjalne zaświadczenie, że jest przedstawicielem „Stahlhelmu”. Misją jego ma polegać na zreorganizowaniu działalności „Stahlhelmu” w Ameryce i skoordynowaniu jej z działalnością innych organizacji narodowo-„socjalistycznych”. Schmitt konferował z konsulem general-

nym Niemiec dr. J. Bochersem i zapowiedział, że niebawem odwiedzi ambasadora Luthera w Waszyngtonie.

Jest rzeczą więcej, niż wątpliwą, aby masy niemiecko- amerykańskie chciały poprzeć ruch hitlerowski. Nieliczni jednakże fanatycy hitleryzmu nie dają za wygrane. Niedawno na zebraniu, urządzonym w Hoboken przez kolonę włoską dla uczczenia 11-iej rocznicy tasyzmu kilku mówców niemieckich, biorących udział w zebraniu w charakterze gości, przemawiało otwarcie za wprowadzeniem w Ameryce metod hitlerowskich, skierowanych w pierwszym rzędzie przeciwko Żydom.

Na wyspach Samoa

Prowadzona od dłuższego czasu wśród tubylczej ludności dawnych kolonii niemieckich propaganda przeciwko obecnym władzom mandatowym doprowadziła na wyspach Samoa do wybuchu rozruchów, skierowanych przeciwko władzom angielskim. Pod egidą wysianików hitlerowskich utworzyli samoanccy ligę, której celem było wyzwolenie wysp z pod władzy Anglii i powrót do poprzedniego stanu rzeczy. Władze angielskie aresztowały 8 naczelników plemion, jako głównych przywódców ruchu oraz kilku Europejczyków, wśród nich kilku agentów niemieckich.

Niemcy - naród w zbroi

Cyfry i fakty

Nowi sternicy niemieckiej nawy państwowej jednomyślnie podnoszą, że liczba bezrobotnych w Rzeszy niemieckiej zmalała o 2 a nawet o 2 i pół miliona. Jak ta sprawa obecnie naprawdę wygląda?

Roboty na wolnym powietrzu, t. j. roboty polne na wsi oraz roboty drogowe i roboty ziemne w miastach i na drogach przerywane, nie dlatego bynajmniej, żeby ludzie nie marzli, bo ćwiczenia wojskowe bez względu na pogodę i niską temperaturę nadal się odbywają, lecz z powodu przemarności ziemi.

Pomimo to urzędowa statystyka nie wykazuje przyrostu liczby bezrobotnych. Jakże to się dzieje? Otóż okazuje się, że ci bezrobotni, którzy na wiosnę dostali pracę w polu lub wstąpili do tak zw. „Ochotniczej Służby Pracy” nie są ponownie wciągani na listy. Wielu bezrobotnych po odebraniu odpowiedniego „wykształcenia państwowego” znalazło pracę. Ale gdzie? Przecież wywóz towarów z Niemiec, jak i obrót na rynku wewnętrznym spadł w niesłychany sposób; spadł także wszelki import towarów z zagranicy z wyjątkiem materiałów wojennych. Jedną tylko dziedziną wykazuje znakomitą koniunkturę, a jest nią przemysł zbrojeniowy i tu ulokowano „państwowo wykształconych” bezrobotnych.

Pieniądze na uruchomienie tego przemysłu zdobyto w ten sposób, iż większość bezrobotnych cofnięto już od wiosny począwszy wszelkie zapomogi.

Przez wystąpienie z Ligi Narodów oraz przez wycofanie się z konferencji Rozbrojeniowej Niemcy uzyskały czas na uzbrojenie się, który też należyce wykorzystują, przez zmianę zaś statutu Banku Rzeszy znacznie ułatwiły sobie dopływ pieniędzy na ten cel. Na sprowadzanie z zagranicy metali oraz rudy nie brak dewiz, ale na opłacanie odsetków od pożyczek niema.

Ażeby usprawiedliwić się przed zagranicą i udowodnić jej niemożność płacenia procentów, rząd niemiecki

Niedźwiedzia przysługa

Korespondent moskiewski „Gazety Polskiej” jest niezmiernie impulsywny i przewrażliwiony. Nie umie zachować przystojnego dyplomaty spokoju i bez namysłu przerzuca się z jednej ostateczności na drugą.

Opisując przyjęcie polskich lotników w Moskwie, wpada w cieplący zachwyt i niepomny tego, co prasa prorząd, wa jeszcze tak niedawno pisała o „czerwonej armii”, wali bez zastanowienia:

„Obywatelu - dowódcy” czerwonej armii są ludźmi bardzo wysokiej „klasy” (nie w marksowskiej interpretacji tego pojęcia).

A to się pięknie wywdzięczył dowódcą „czerwonej armii” za gościnne i serdeczne przyjęcie lotników polskich. Dowcipnie i zgrabnie! Niedźwiedzia przysługa — inaczej tego nie można nazwać. Ale że też „Gazeta Polska” nie ocenizurczała tego listu!

powołuje się na spadek płac, dochodów, spóźnica i podatku obrotowego, ale jednocześnie zmusza się instytut do badania koniunktur do fałszowania cyfr i ogłaszania z palca wyspanych danych, że obrót wewnętrzny w sierpniu r. b. wyniósł 3,5 miljarda marek, gdy w tymże miesiącu 1932 roku zarlewie 2,85 miljarda.

Jak te cyfry pogodzić ze spadkiem dochodu z podatku uposażeniowego, który urzędowo w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 1932 roku wyniósł 70,7 miliona marek, a w tym roku tylko 58,8 milj. — tego to już najwybitniejsi ekonomiści hitlerowscy wyjaśnić nie potrafili. Tak samo nie potrafili pogodzić cyfr rzekomo wzrosłego obrotu wewnętrznego ze spadkiem dochodu z podatku komunikacyjnego i od własności z mk. 1660,4 milj. do 1608,4 milj. w ciągu tych samych 5 miesięcy 1932 roku i 1933 r. Tak samo skurczenie się bilansów bankowych dowodzi, że nie produkuje się wyrobów na eksport,

lecz do użytku wewnętrznego i że te produkty zostają w kraju niezużytkowane.

Według nowego statutu Banku Rzeszy, za pokrycie emisji banknotów służące mogą zakupione przez Bank papiery notowane na giełdzie oraz własne pretensje z tytułu zastawionych papierów procentowych. W ten sposób stworzono sobie możność nabywania dewiz na sprowadzanie surowców dla celów uzbrojeniowych; w ten sposób można także zasypać fabryki broni i amunicji wciąż nowymi zamówieniami; w ten sposób stworzono sobie możność zatrudnienia robotników zwolnionych z robót polnych oraz z „Ochotniczej Służby Pracy” w przemyśle wojennym. Telegramy, wysyłane do kanclerza przez pp. Kruppa von Bohlen i Halbacha po wystąpieniu Niemiec z Ligi Narodów, zwisałyby całemu niemieckiemu przemysłowi wojennemu dalsze trwanie dobrej koniunktury.

Odbudowa żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie

Referat prasowy p. N. Sokołowa, wodza ruchu sjonistycznego

Bawi w Warszawie prezes Wszechświatowej Organizacji Sjonistycznej, p. Nachum Sokołow. Komitet przyjęcia p. Sokołowa skorzystał z tej okazji i zaprosił prasę polską, żydowską i zagraniczną na konferencję na której p. Sokołow w dwugodzinny referat przedstawił dziennikarzom sytuację obecną w Palestynie, oraz oświetlił ostatnie wypadki w tym kraju.

Pan Sokołow nietylko stoi na czele ruchu sjonistycznego, lecz jest zarazem wielkim i szczerym entuzjastą tej idei. Temu też przypisać należy, że patrzy przez różowe szkła na to, co się tworzy w Palestynie; trudności bagatelizuje, a sukcesy wyolbrzymia. Jeszcze raz podkreślił, że robi to szczerze gdyż wierzy w tę swoją i swoich współpracowników. Palestyna w oświetleniu p. Sokołowa jest nowoczesną Arkadią, gdzie wszyscy zgodnie, solidarnie i harmonijnie pracują dla wielkiej idei. W Palestynie niema bezrobocia, ani kryzysu zaufania, jaki jest na całym świecie, ale niema nawet walki klas i robotnicy z pracodawcami „śpiewając i wierząc” razem zgodnie budują „Dom żydowski”, t. j. przyszłe państwo żydowskie.

Wypadki... owsem, od czasu do czasu zdarzają się rozruchy, ale przecież także w sąsiedniej Syrii, do której Żydzi nie roszczą sobie żadnych praw a nad którą mandat ma Francja, także zdarzały się rozruchy, a Damaszek był nawet bombardowany. Prawdziwa, rdzenna ludność arabska, t. zw. fellahowie, pracuje i nic nie ma przeciw imigracji żydowskiej owsem, jest zadowolona, gdyż lepiej obecnie zarabia i koloniści, udający się od żydowskich kolonistów, prowadzących ulepszone gospodarstwa. Żywiłem wywołującym ferment są roz-

politikowani właściciele gruntów, którzy muszą obecnie więcej płacić robotnikom, a pozatem dlatego są źle usposobieni do Żydów, iż ziemia wymyka im się z ręk.

Następnie prelegent uczynił dygresję historyczną, dowodząc odwiecznych i nieprzedawnionych praw Żydów do Palestyny która należy im się nietylko na mocy traktatu w Trianon, ale przede wszystkim z prawa historycznego. Arabowie mają zresztą swoje niezawisłe kraje, jak Irak, Hedžas, Jemen, oraz niektóre części Syrii, samodzielnie przez Arabów rządzone.

Jeżeli chodzi o pojemność Palestyny, to mówca po fiasku konferencji gospodarczej w Londynie stracił zaufanie do wszelkich teorii gospodarczych i nie widzi powodu żeby Palestyna, która zajmuje taki sam obszar, jak Belgja, mając zaledwie siódmą część jej ludności, nie stała się z czasem azjatycką Belgją także pod względem uprzemysłowienia i zaludnienia.

W końcu mówca udzielał odpowiedzi na zadawane pytania, m. in. wyjaśnił, że sprawy powierzenia Polsce mandatu nie można poważnie traktować, i nie chciałby żeby z powodu niepoważnych poczynań nieodpowiedzialnych ludzi wkradły się jakieś rozdziewki do angielsko - polskich stosunków. Fundusze na cele kolonizacyjne wpływają w dalszym ciągu i praca nad odbudową Palestyny i stworzeniem w niej żydowskiego „home” trwa nieprzerwanie.

Liczne zgromadzenia dziennikarzy dziękowali prez. Sokołowowi za interesujący odczyt.

Do zagadnienia odbudowy Palestyny jeszcze powrócimy za dni kilka.

Przegląd prasy

P. MORACZEWSKI

B. B. S. udaje, że zwalcza Z. Z. Z. Jesteśmy świadkami wzajemnych prasowych napaści i zarzutów. Niema takich brzydkich słów, które by p. Moraczewski nie obrzucił p. Jaworowskiego i jego kliczkę. Naturalnie bebesowska „Walka” nie pozostaje w tyle. Są to jednak tylko pozorne, osobiste kłótnie w „sanacyjnej” rodzinie. Obie te grupki spełniają wszak jednakową dywersyjną rolę przeciw P. P. S.

Gdy co do czego przyjdzie „zawzięci wrogowie” i „solidaryści” p. Moraczewskiego i „rewolucjoniści” z pod Łokietkowego znaku idą w zgodzie razem. Obecnie Z. Z. Z. urządziło z wielką pompą obchód ku czci p. Moraczewskiego. Mówiono wiele o jego zasługach, poświęcono mu cały numer „Frontu Robotniczego”, podnoszono pod niebiosa prawdziwe i urojone jego zasługi, zapisywano na rachunek p. Moraczewskiego wysiłek i walki całej P. P. S., którą ograbiono na jego osobistą korzyść ze wszystkich zasług.

Jednym słowem, reklama na całego, nowe „pop. awk. historyczne” i zagarnianie zasług cudzych, w tym wypadku P. P. S., ad usum „sanacji”.

A najkomiczniejsze w tej całej historii, że w Komitecie honorowym uczczenia J. Moraczewskiego pomiędzy różnymi wodzami „sanacyjnymi”, od p. Ślawka, Stpiczyńskiego począwszy, a skończywszy na endekującym prezydencie Słomińskim, zasiada sam p. wiceprezydent Szpotański, prawa ręka p. Jaworowskiego, wice-„leader” B. B. S., a więc partii, która na p. Moraczewskim suchej nie zostawia nitki.

FASYZM, A INTELIGENCJA

Fasyzm niszczy wszystko. Jest czynnikiem destrukcyjnym, nie twórczym. Nietylko wielki dorobek organizacji robotniczych zostaje zniszczony ale dorobek ogólnie - narodowej kultury ulega zagładzie. W swych zapędach niszczy cielskich fasyzm zagraża też inteligencji. Stara się ją zlikwidować. Boi się samodzielności nietylko już czynu, ale i myśli. Masa musi być posłuszna wodzowi tego czy innego ruchu faszystowskiego, który opierać się chce wyłącznie na nielicznej, ale za to oddanej mu i związanej z nim własnym interesem „elicie”. „Elita” i posłuszna sterowana masa — to ideał wszystkich faszystowskich dyktatur. Niema tu miejsca na inteligencję, trzeba ją zniszczyć. I tak czynią wodzowie faszyzmu. Przyznaje to „Kurier Polski”:

„Fasyzm i tym podobne kierunki, najjaskrawiej jednak przedewszystkiem hitleryzm, uważają inteligencję za czynnik zgoda szkodliwy z punktu widzenia państwowego. Mussolini wyrzucił się raz, że Włosi muszą przestać odkurzać arcydzieła sztuki i oprowadzać różnych próżniaków po muzeach i zbiorach, a rozpocząć być narodem producentów. Hitler w swojej wielkiej mowie w Norymberdze wyraził się w sposób bardzo krytyczny o działalności intelektu, a Goebbels zaznaczył, że narody o wysokim poziomie ducha, ale bez odwagi i siły zostaną zdegradowane do roli korepetytorów rasy fizycznie zdrowszej. Najwidoczniejszym

jest obecnie w Niemczech, w tym państwie kultywującym do niedawna filozofię i trzymającym tak wysoko sztandar nauki, zwrot przeciw kulturze pierwiastków intelektualnych i zwrot ku pierwiastkom ducha, rzekomo irracjonalnym, w gruncie rzeczy jednak dążenie do kształcenia siły fizycznej jednostki, podanej wyższej i najwyższej komendzie. W pismach i artykułach różnych socjologów nowego autorytamentu czytać dziś można bardzo wyraźne ataki, skierowane przeciw inteligencji”.

Myliłby się ten kto by mniemał, że „sanacyjny” „Kurier Polski” wypowiedzi się przeciw temu stosunkowi faszystowskich ruchów do inteligencji.

Gdzieżby tam — wszystko, co robi faszyzm — jest dobre.

S-EK.

Zgon senatora Godlewskiego

W niedzielę zmarł senator Stanisław Godlewski, członek Stronnictwa Narodowego, piastujący mandat z woj. warszawskiego.

Następcą jego będzie p. Władysław Dobrzyński, starszy cechu szewskiego w Warszawie.

NAUCZYCIEL, kilkuletnia praktyka w szkolnictwie poszukuje zajęcia, warunki dogodnie. Zgłoszenia do redakcji pod „Chęć żyć”.

Wiktor Czernow

Karta z dziejów rosyjskiego socjalizmu

Dziś wódz rosyjskich eserów (socjalistów - rewolucjonistów), tow. Wiktor Czernow, obchodzi 60-tą rocznicę swych urodzin. W Pradze, gdzie obecnie przebywa, utworzył się specjalny komitet obchodowy z przewodniczącym Senatu, tow. Fr. Soukupem, jako honorowym przewodniczącym na czele.

W tej chwili, będąc na emigracji politycznej, tow. Czernow jest trochę zapomniany i mniej znany, zwłaszcza przez młodsze pokolenie socjalistyczne. Ale niegdyś imię Czernowa grzmiało po całej Rosji i nawet po Europie. Był jednym z wódców i teoretyków rosyjskiego socjalizmu. Jego życie to bardzo poważna karta w dziejach tego socjalizmu. Warto mu się przyjrzeć bliżej.

Urodził się tow. Czernow 21 listopada 1873 r. w małym miasteczku gub. Samarskiej w rodzinie drobnego urzędnika, pochodzącego z chłopów. Uczył się w gimnazjum saratowskim; w Saratowie zawarł znajomości rewolucyjne i znalazł się pod wpływem dzieł starych „narodników” (chłopomanów) rosyjskich, jak Czernyszewski, Ławrow i Mi-

chajłowski; te wpływy zdecydowały o późniejszej ideologii Czernowa. W Saratowie został aresztowany; rodzina przeniosła go do gimnazjum w dalekim północnym Dorpacie (obecna Estonia); tu ukraińskie wpływy zwolenników Dragomanowa posuwają myśl młodego Czernowa w kierunku federalistycznym. Po ukończeniu gimnazjum wstępuje na uniwersytet moskiewski. W roku 1894 zostaje aresztowany w sprawie radykalnej organizacji „Narodnoje Prawo” i 9 miesięcy spędza w fortecy Piotrowskiej. W fortecy pisze obszerną pracę p. t. „Materiałizm ekonomiczny a filozofia krytyczna”; tem dziełem rozpoczyna długi szereg swoich prac polemicznych przeciwko marksizmowi. Po wypuszczeniu z fortecy spędza 3 lata na zesłaniu w Kamyszynie i Tambowie; w tym czasie prowadzi propagandę rewolucyjną wśród chłopów. W roku 1899 udaje się zagranicę, staje na czele tworzącej się partii eserów i wraz z M. Gocem wydaje pismo „Rewolucyjna Rosja”.

W Czernow stał się głównym teore-

tykiem partii eserów. Na zjazdach partii nazywano go „młodym olbrzymem”, który dźwiga na swych barkach całą teoretyczną pracę w partii. Prowadził ciągle polemiki z marksizmem, z partją socjalnej demokracji. Na miejsce „klasy robotniczej” stawia pojęcie „ludu pracującego”, to znaczy trójzwiązek robotników, chłopów i inteligencji. W miejsce marksistowskiego „materiałizmu dziejowego” wprowadza „rosyjską szkołę socjologiczną” z silnym zaakcentowaniem znaczenia czynników ideowych. W programie rolnym Czernow opracowuje „socjalizację” rolnictwa. W taktyce broni teroru — obok akcji masowej. Wreszcie w programie narodowościowym staje na stanowisku federalistycznym w przeciwieństwie do marksistów, którzy nierozdawnie stali na stanowisku centralistycznym. Walcząc z marksizmem Czernow sam częściowo poddawał się wpływom marksowskim; to też jego poglądy odbiegają znacznie od poglądów starych „narodników”.

Po rewolucji 1905 roku udaje się do Rosji i przebywa tam nielegalnie do roku 1908. W roku 1908 wykrycie prowokacji Azefa wywołuje wielki ferment w partji. Przebywając za granicą (Francja, Włochy) Czernow stanął redagując wielki miesięcznik rosyjski „Zawietny”. Podczas wojny światowej zajmuje stanowisko antywojenne i bierze udział w konferencji w Zimmerwaldzie, ale łączy

się tam z „centrum” i zwalcza stanowisko Lenina.

Wybucho rewolucja 1917 roku. Pierwsze miesiące rewolucji są to dni największej sławy i potęgi partji eserów. Czernow jest ministrem rolnictwa. Bierze udział w prezydium C. K. W. Sowietów.

Przewrót bolszewicki wywołuje naturalnie gorący protest Czernowa. Wybody do Konstytuanty dają — jest to punkt kulminacyjny — 23 miliony wyborców eserowskich. Czernow zostaje wybrany marszałkiem Konstytuanty. Ale jak wiadomo, Konstytuanta może odbyć tylko jedno posiedzenie...

Partja zaczyna szybko chylić się ku upadkowi. Czernow bierze udział w „Samarskim Komitecie” członków Konstytuanty, zostaje chwilowo aresztowany przez zwolenników Kolczaka, prowadzi agitację przeciwko bolszewikom. Ale organizacje rozsypują się niemal doszczętnie. W roku 1920 Czernow nagle ukazuje się na wiecu, zwołanym przez bolszewików dla angielskiej delegacji robotniczej i wygłasza płomienną mowę przeciwko bolszewizmowi; „czekiści” pragną go złapać ale nadaremnie.

Wkrótce potem udaje się zagranicę na swoją ostatnią emigrację trwającą do dziś dnia. Pisze obszerne dzieło „Socjalizm konstrukcyjny”. Objeżdża kolonie rosyjskie — nawet w dalekiej

Ameryce. W Rosji jednak stosunki partyjne zupełnie zamierają.

Stosunek Czernowa do P. P. S. był zawsze bardzo przyjazny. Odwiedzał Warszawę kilkakrotnie, był raz na naszym Kongresie, wygłaszał odczyty, odbywał z nami konferencje w różnych sprawach. Wśród naszych towarzyszy cieszył się wielką sympatią jako towarzysz, miły, dobry i serdeczny człowiek.

Niestety trudne warunki wydawnicze nie pozwalają mu na wydanie ostatniego opracowanego i gotowych do druku dzieł, jak np. „Bilans marksizmu” i dwutomowe „Dzieje rosyjskiej rewolucji”. Na dzień jubileuszu, w którym towarzysze z partji i Międzynarodówki będą czcić wybitnego działacza, rzuciła ponury cień śmierć syna, Borysa Czernowa. Zmarł w 33 roku życia na Syberji. Poświęcił swoje młode życie walkom z bolszewizmem i złamał je w więzieniach bolszewickich.

Przesyłamy zasłużonemu działaczowi i przyjacielowi serdeczne życzenia i łączymy się ze wszystkimi tymi towarzyszami z całego świata, którzy będą na obchodzie ścisłali dłoń wiernego bojownika socjalistycznej idei.

KAZIMIERZ CZAPIŃSKI.

Adres Komitetu obchodowego: Czechosłowacja, Klanowiec koło Pragi, Smetarsva, ul. 63 N. Rusanow.

Dalsze szczegóły o zmianach w szkolnictwie średnim

W piątek doniosła agencja PID, że Minister Oświaty wydał zasadnicze rozporządzenie o nowym ustroju gimnazjalnych. W sprawie tej wydanych będzie jeszcze szereg przepisów wykonawczych jak i instrukcji mających na celu wcielenie w życie nowoczesnych metod pedagogicznych.

Ministerium Oświaty ustaliło zasady w stawianiu ocen uczniom. Oceny oparte mają być nie tylko na sprawozdaniach, wiadomościach, ale na stopniu rozwoju umysłowego ucznia i jego zainteresowaniu przedmiotem oraz udziału jego w życiu szkolnym. Przy promocjach przewidziano w drodze wyjątku możliwość przechodzenia do klasy następnej z innym stopniem niedostatecznym, co dotąd było niedopuszczalne. Wyjątkowe pomocy z jedną dwójką odbywał się będą mogły tylko przy przechodzeniu z klasy 1 do 2-giej i 2 do 3-ciej gimnazjalnej.

Wiece tow. M. Nowickiego w Ozorkowie

12 listopada w Ozorkowie odbył się wiec PPS, pod przewodnictwem tow. Szymczaka. Przemawiał tow. poseł Nowicki, charakteryzując obecną sytuację, oraz uchwały Rady Naczelnej P. P. S. i kongresu Zw. Zaw.

Rezolucja, wyrażająca zaufanie ciałom kierowniczym Partii, oraz stwierdzająca konieczność walki z faszyzmem o Rząd Robotniczo - Chłopski dla przebudowy ustroju społecznego — została uchwalona ogromną większością głosów przeciw rezolucji nikt nie głosował.

Argentyński statek admirałski na dnie oceanu

Statek mierniczy, prowadzący roboty pomiarowe w zewnętrznym porcie Buenos Aires, natknął się na tram statku admirałskiego „25 maja”, który w roku 1826, a więc przed 107 laty, podczas wojny brazylijsko - argentyńskiej zatonął podczas gwałtownej burzy.

Władze argentyńskie zainteresowały się statkiem i poleciły nurkom zbadać położenie zatopionego okrętu. Nurkowie po kilkakrotnym opuszczeniu się na dno oceanu przyszli do przekonania, że statek głęboko tkwi w iles morskim i że ponadto ząb czasu poczynił w nim znaczne szczyby. Rząd argentyński po mimo to jest zdecydowany poświęcić pewną sumę na wydobycie statku i -a- prawianie go celem wystawienia go na pokaz w muzeum narodowym, statek bowiem przedstawia dla Argentyny dużą wartość jako pamiątka historyczna.

Statek admirałski „25 maja” został uszkodzony podczas bitwy morskiej z flotą brazylijską, nie w tym wszakże stopniu, aby miało mu grozić zatonięcie. Gdy już był blisko wybrzeża argentyńskiego, zerwała się gwałtowna burza, która rzucała statkiem, jak piłką. Po kilku minutach poszedł on na dno

STUDENTKA U. W. poszukuje pracy biurowej, lekcji lub kondycji. Wymagania bardzo skromne. Dzwonić tel. 11-38-05.

Wydane będzie odrębne rozporządzenie o uprawnieniach i obowiązkach rad pedagogicznych w gimnazjach. Unormuje ono w jakich rozmiarach ciała pedagogiczne decydować może o systemach wychowawczych. Dyrektorzy gimnazjów są, w myśl nowych przepisów, odpowiedzialni za poziom szkoły i kierunek wychowawczy, nauczycielowie zaś za stosowane metody nauczania i wyniki osiągnięte w przedmiotach przez nich wykładanych.

Jak się dowiaduje agencja „PID” o-bok lekarzy szkolnych przewidziane jest w gimnazjach nowego typu stanowisko psychologów szkolnych, dla obserwacji nad rozwojem umysłowym uczniów, przeprowadzanie odpowiednich badań psychologicznych i t. p.

Tworzenie nowych gimnazjów kodyfikacyjnych ograniczone zostaje jedynie do miejscowości, w których niema gimnazjów żeńskich. W miejscowościach — gdzie są szkoły z obowiązkową nauką łaciny, dopuszczalne będzie zakładanie gimnazjów bez łaciny jako przedmiotu wykładowego, przy zastąpieniu jej przez język nowożytny i rozszerzoną naukę języka polskiego.

Znowu jeden „strzelec” sądzony za morderczy napad

Przed Sądem Okręgowym w Grudziądzu toczyła się charakterystyczna sprawa.

Na ławie oskarżonych zasiadł 25-letni

Wprowadzenie kary śmierci w Austrii

Na ulicach Wiednia ukazały się plakaty o wprowadzeniu kary śmierci w Austrii. Zarządzenie to jest właściwie złamaniem konstytucji.

robotnik Alfons Czerwiński z Niem. Stwólna, w pow. Świeckim, członek „Strzelca”, oskarżony o ciężkie porażenie bagnetem na zabawie p. Śniecia.

Dnia 10 września 1933 r. w Niem. Stwólnie na sali oberżysty Piepkego odbyć się miało przedstawienie kinematograficzne i zabawa. Przy drzwiach kontrolował bilety wchodzących Tadeusz Śnieć. Około godziny 10 wieczorem — cytujemy dosłownie według aktu oskarżenia — „usiłowało wejść na salę kilku chłopaków, ubranych w mundury strzeleckie. Pierwszego ze strzelców, właśnie Alfonsa Czerwińskiego, Śnieć jakoś bez biletu przepuścił na salę, następnym jednak zatrzymał, żądając od nich okazania biletów. W tym momencie odwrócił się Czerwiński, który Śniecia był już ominął, wyrwał z pochwy posiadany przy sobie bagnety i z tyłu z rozmachem uderzył Śniecia bagnetem w plecy, zadając mu ciężką i głęboką ranę, sięgającą aż do jamy opłucnej. Śnieć od razu upadł na podłogę, następnie podniósł się, podszedł kilka kroków w kierunku sceny, wreszcie upadł ponownie straciwszy przytomność”. Nożowiec Czerwiński natomiast uciekł wraz z towarzyszącymi mu „bohaterami” „strzelcami”, a okrwawiony bagnety rzucił go błota w przydrożnym rowie, gdzie go później znalazła policja.

Alfons Czerwiński z Niem. Stwólna przyznał się, że dn. 10 września był na zabawie w sali Piepkego, że udał się tam w ubraniu „strzeleckim” i że był uzbrojony w bagnety. Wypierał się natomiast uderzenia Śniecia bagnetem — Czynn ten jednak udowodniony mu został zeznaniami, przesłuchanych na rozprawie 7-miu świadków, wobec czego sąd uznał go winnym i skazał na jeden rok więzienia bez zawieszenia kary.

wraz z całą załogą, z której nikt nie ocalał.

Obrazek z wyborów niemieckich

Ulica berlińska w czasie komedii wyborczej w Niemczech. Z polecenia władz w każdym oknie wisi sztandar ze swastyką.

Strajk naftowców w Gorlickim

Przed paru dniami wybuchł strajk robotników naftowych na kopalniach „Jakób”, „Elżbieta”, „Nagroda” i „Mazowsze” w Lipinkach.

Robotnicy walczą o zastosowanie umowy zbiorowej i o dotrzymanie ustaw społecznych, jak: 8-godzinny czas pracy — u-lopy i t. d.

W przyszłym tygodniu do strajku staną robotnicy kopalni „Lipa”, „Libusza” i „Jutrzenka”.

Interwencja u inspektora pracy w Nowym Sączu pozostała bez skutku. Inspektor nie odpowiada nawet na wystosowane do niego pisma.

Inwalida wojenny Otruł się z nędzy

Ulica Poniatowskiego w Kielcach była widownią strasznej tragedji młodego mężczyzny — Marjana Pobola, lat 33, inwalidy wojennego.

Pracował on przez pewien czas, jako urzędnik kiedy jednak został zwolniony, popadł w nędzę. Daremnie starał

się o pracę lub pomoc, wszędzie przed nim zamykano drzwi. Zniechęcony do życia, za ostatnie grosze kupił esencji octowej i na ulicy, na oczach licznych widzów wypróżnił całą zawartość naczynia.

W niedzielę otwarcie Domu Robotniczego w N. Chrzanowie

Organizacja P. P. S. w Nowym Chrzanowie (pod Warszawą) urządziła w niedzielę, dnia 26 listopada b. r. o godzinie 10-tej rano, uroczystość otwarcia nowowybudowanego Domu Robotniczego.

Na uroczystość otwarcia własnego Domu, wybudowanego wysiłkiem miejscowych robotników, zapraszamy bratnie Organizacje Partyjne, Organizację Młodzieży TUR., Gromady Czerwono-Har-

cerskie, oraz wszystkich towarzyszy i sympatyków.

Dojazd tramwajem linii Nr. „21” do końca Woli, lub kolejną do st. Włochy.

Smierć w kąpielni

W związku z informacją agencji o „tragicznej śmierci w kąpielni” p. J. Przedpełskiej, o czym wczoraj donosiliśmy, stwierdzić należy, iż śmierć z powodu aneurizmu serca, nastąpiła w mieszkaniu tej dobrze znanej państwa Lipskich, którzy używają jej łazienki. P. Lipscy pozostają na wolności i nie byli, jak donoszono, aresztowani.

Z WĘZORAJSCZEJ GIEŁDY

Belgia 124.20, Gdańsk 173.30, Holandia 359.30, Londyn 28.90, Nowy Jork 5.44, Oslo 145.50, Paryż 34.86, Szwajcaria 172.59, Sztokholm 149.50, Włochy 46.94.

Stan pogody

POCHMURNO I MROŹNO.

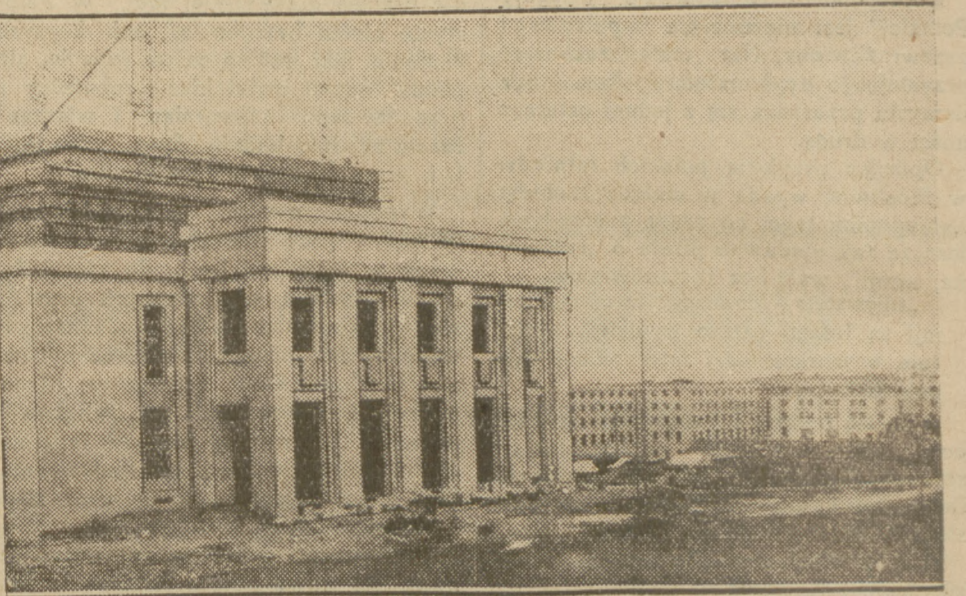
Nocą i rankiem umiarkowany mróz, — dniem słabszy. Naogół dość pogodnie przy umiarkowanym zachmurzeniu nieba. Sta-be wiatry z kierunków wschodnich.

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

MAGISTER PRAWA udziela lekcji i korepetycji w zakresie szkoły średniej. — Starszych uczy metodą specjalną, indywidualnie lub w grupach. Ceny b. przystępne. Tel. 2.26.29.

Nowy pałac Ligi Narodów w Genewie Część gmachu jest już zupełnie gotowa

MICHAEL ARLEN

Świat w roku 1987

(Autoryzowany przekład Bolesławy Kopelówny)

ROZDZIAŁ III.

Pan Craddock znowu podaje się do dymisji

W dwa dni później, o wczesnej godzinie poranka, pan Craddock obudził się w sypialni swego hotelu w Nowym Jorku. Ambicją jego, a teraz już nawet przyzwyczajeniem — było wstawać wcześniej; czuł się wtedy, jak lew na służbie bożej, a w każdym razie — jak jagnię o s. lewa. Ale tej nocy spał źle — i, pomimo największych wysiłków, nie mógł zmusić się do tego aby przebywać myślami na wyżynach; przeciwnie — myśli jego, uzależnione od nieszczęsnego ciała, uporczywie wracały do bolących nóg.

Nieszczęściem pana Craddocka było, że jego nogi, wrzliwe i skłonne do puchnięcia, dawały mu się straszliwie we znaki, ilekroć zmuszony był stapać po gorącej, twardej powierzchni. To też w świecie kamienia, stali i szkła, a co gorsza — zastępujących je substancji — nogi dokuczały mu bardzo. To właściwie było istotną przyczyną jego niepewnego, a czasem nawet — głęboko melancholijnego wyglądu, powszechnie przypisywanego okoliczności, iż pan Craddock należy do tej wyższej, ale niepraktycznej kategorii ludzi, którzy nie są właściwie ludźmi z tego świata. Tymczasem w rzeczywistości był on całkowicie „z tego świata”, ale nie uważał za mądre upierać się

13

przy tem. Rozpowszechnianie pogłoski, iż ktoś jest niepraktyczny, przyczynia się zawsze — czy to w uporządkowanym, czy w nieuporządkowanym świecie — do podniesienia walorów tego człowieka, jako popularnego męża stanu.

Mocząc troskliwie nogi w zimnej wodzie, Craddock rozmyślał nęcnie o Federacji Republik Sowieckich, którą (aczkolwiek do tego czasu przekroczyła ona już bardzo znacznie granice terenów, stanowiących ongiś carską Rosję) wciąż jeszcze dla wygody nazywano Rosją. Pan Craddock zmuszony był poprzedniego ranka wyjechać z Londynu do Nowego Jorku w ważnym interesie — i postanowił odbyć tę podróż najszybszym okrętem. Dlatego tylko wsiadł na zbudowany ostatnio statek powietrzny „Tolstoj”, gdyż prawdę powiedziawszy — wolał on bezporównania jedzenie i urządzenia na okrętach niemieckich.

Ale podróż okazała się niesłychanie męczącą, bynajmniej nie ze względu na stan jego trawienia. Oto wszystkie najnowsze okręty potężnej Federacji Republik Sowieckich miały posadzki zrobione z materiału, będącego mieszaniną stali, szkła i pewnej tajemnicznej substancji, która wprawdzie przyniosła sławę i majątek młodemu rosyjskiemu uczonemu, ale miała tę właściwość, że rozgrzewała się nieco przy szybkości, przekraczającej 200 mil na godzinę. Ponieważ zaś szybkość okrętu powietrznego „Tolstoj” wynosiła trzysta mil na godzinę, nogi pana Craddocka, oczywiście, spuchły. Poskarżył się kapitanowi, gruboskóremu Finlandczykowi, przejętemu wielce swoją pierwszą wyprawą w charakterze kapłana na dużym okręcie, ale otrzymał odpowiedź, że jeżeli woli wlec się przez Atlantyk przez dwadzieścia godzin, zamiast przez dziesięć lub jedenastę — to może jechać angielskim albo włoskim okrętem.

To też Craddock był bardzo zadowolony, kiedy mógł

nareszcie zejść z rozgrzanego „Tolstoja” na przystań, mieszczącą się na dachu tego samego hotelu, w którym miał zamieszkać. Był to hotel „Walker Madison”, nazwany tak na cześć popularnego burmistrza Nowego Jorku z trzeciego dziesiątka dwudziestego stulecia, którego zabili roz-wścieczeni widzowie w czasie gdy sędziował na zawodach między małpą a bokserem greckim na scenie Madison Square Garden.

Ubrawszy się, pan Craddock poświęcił pięć minut odrywaniu myśli od fizycznych udręczeń, a następną minutę — rozpatrywaniu z możliwie najszerzego kąta widzenia sprawy Federacji Republik Sowieckich. Craddock bowiem usiłował być człowiekiem sprawiedliwym i wiedział, że jeżeli ktoś poświęca zbyt wiele czasu drobnym przykroś-ciom — nie może ocenić sprawiedliwie poglądów innych ludzi, a właśnie z temi poglądami miał mieć tego dnia bardzo wiele do czynienia. Chciał jeszcze tego wieczoru wrócić do Anglii, ale już nie na rosyjskim okręcie.

Ponieważ sprawy, które sprowadziły go do Nowego Jorku, były terminowe — postarał się zejść z drogi dziennej karkozom, oczekującym go w hallu hotelowym, i niezwłocznie wsiadł do windy - expressu w Wieży Ackroyda. W poważniejszych miesięcznikach z tych czasów zamieszczano całostronicowe ogłoszenia, z ogromnymi fotografiami, które obwieszczały światu: „Wieża Ackroyda” jest najwspanialszym i najpotężniejszym dziełem człowieka; jest ona wzniesionym symbolem opanowania przez niego niebios, do czego ludzkość dążyła przez całe wieki. Firma budowlana „Severance, Taylor et Ross”.

Sto osiemdziesiąt cztery piętara tego budynku mieściły Zachodnią kwatere Międzynarodowych Dróg Powietrznych podczas gdy Wschodnie Biura tej Organizacji znajdowały się w Moskwie, funkcjonując pod kierunkiem dyrektora Madame Abazar.

Drukarnia

ROBOTNIK

przyjmuje

wszelkie

roboty

wchodzące

w zakres

drukarstwa

ceny niskie

wykonanie

stare i

nowe

o

punktualne

Przed wyborami na Pomorzu

Teror wobec kolejarzy.—Werbowanie naiwnych.—„Sanatorzy” kompromitują się coraz bardziej

(Kor. własna).

Piszą nam z Tezewa:

Miejscowe „sanacyjne” związki kolejarzy wiodą suchotniczy żywot. Nic nie pomagają wysiłki starostwa i policji. A przecież zbliżają się wybory do samorządów, w których BB. chciałoby zapewnić sobie większość!

Postanowiono więc wykorzystywać okazję redukcji do rozbicia organizacji kolejarzy niesanacyjnych.

Najpierw rozpuszczono pogłoski, że ulegnie redukcji większa liczba pracowników, w szczególności — nienależących do „sanacji”.

Gdy to nie udało się osiągnąć skutków, zdecydowano się wystąpić bardziej agresywnie.

Komitet B. B. W. R. wezwał do siebie przedstawicieli organizacji kolejarzy między innymi i prezesa miejscowego Koła Z. Z. K., któremu oświadczył w formie stanowczej, że jeżeli chce pozostać w pracy na kolei, to musi złożyć mandat prezesa Koła (!), on i pozostali członkowie Zarządu winni nakłonić wszystkich członków Związku Z. Z. K., by przystąpili do „sanacyjnej” federacji (!), a nawet oddać do dyspozycji B. B. W. R. lokal Związku, który im jest potrzebny dla celów wyborczych (!).

Jednocześnie zaproponowano mu objęcie pracy w akcji wyborczej na rzecz B. B. W. R. (!), stawiając ultimatum termin trzech dni dla złożenia oświadczenia że to wszystko „lojalnie uczyni” w przeciwnym razie, ma się liczyć z tym, że będzie z pracy na kolei zredukowany, jak również i wielu innych (!!!). Oczywiście prezes naszego Związku zaprotestował kategorycznie przeciwko tego rodzaju „metodom”. Z. Z. K. działa na podstawie zatwierzonego statutu i nikt nie ma prawa szykanować kolejarzy za to że są członkami naszej organizacji.

Ostatnio zresztą p. minister stwierdził wyraźnie, że poglądy polityczne pracownika nie mogą być w żadnym razie powodem zwolnienia go ze służby.

Naturalnie metody BB wywoływały tylko pogardę dla kliki i jej denuncja-

torskiej roboty. Udało się tylko nabrać kilku naiwnych, którzy ulegając demagogii, przystąpili do „Federacji” zostali jednak zredukowani. Kiedy udali się do Zarządu Federacji, zwrócono im deklaracje, złożone przed paru miesiącami i oświadczone że Zarząd Główny ich nie przyjął do Związku (!!!). Ale wkładki za kilka miesięcy Federacja od tych naiwnych pobrała.

Niektórym znów oświadczone, że zapóźno przystąpili do „Federacji” t. j. w okresie, w którym już byli na liście do redukcji i... nic się nie dało zrobić.

Za namową i pod naciskiem „Federacji” tamtejszy oddział Z. K. P. zwołał Ogólne Zgromadzenie, celem podjęcia uchwały likwidacyjnej Z. K. P. na tamtejszym terenie i przystąpienia w całości do „Federacji”. Nieszczęście chciało, że te dwie rodziny niewiele się różniły. Zarząd Główny Z. K. P. i przygotowana fuzja nie udała się, pomimo że te dwie rodziny niewiele się różniły. Ba, nawet na ten pogrzeb Z. K. P. przyszedli przedstawiciele miejscowej administracji, którzy w swoim czasie byli twórcami Z. K. P., a w wymienionym dniu przybyli grzebać swój własny płód, który dopiero obecnie uznali za niedoskonalny, a temsamem i zbędny... Niema się zresztą czemu dziwić... tak było i tak jest że pacholki burżuazyjne będą każdemu bić czołem i but lizać za to, że ich kopie.

Na zebraniu to przybyli również panowie Warkosz (dawny warchoł komunistyczny, a dziś wielki patriota) i Kwasiński, członkowie Zarządu Okręgowego „Federacji”, którzy dzięki wysługiwaniu się „sanacji” na terenie Bydgoszczy porobili karierę na kolei, mimo, że są zupełnymi nieukami.

W ub. sobotę w godzinach przedpołudniowych wydarzył się znowu śmiertelny wypadek przy pracy biedaszybowców pod MAŁĄ DĄBRÓWKĄ.

Tymczasem widzimy nowy sukces, jakim przygotowuje dla kolejarzy „sanacja” wraz z „Federacją”, t. j. zmianę obecnego uposażenia pracowników państwowych i kolejowych, może że na lepsze, owszem, ale nie dla szarej masy, tylko dla „elity”.

Oto, jak wygląda troska o byt pracownika kolejowego związków „sanacyjnych” i dla jakich celów one służą. Czas byłby najwyższy, aby na podstawie faktów i smutnych doświadczeń, kolejarze przestali dawać się brać na lepy różnym karierowiczom „sanacyjnym” i zrozumieli, że Z. Z. K., jako organizacja klasowa może jedynie zapewnić polepszenie bytu pracowników kolejowych, jeżeli wszyscy kolejarze będą do niej należeli.

Odchodzą od życia

Na Krak. Przedm. 8, do restauracji „Locarno” przyszło dwóch mężczyzn, którzy przesiadli tam 2 godziny. Ruchunku, wynoszącego 8 zł. 30 gr. nie uregulowali. Goście skierowali się ku wyjściu. W bramie, jeden z nich wyjął buteleczkę z kwasem karbolowym i wypił całą zawartość. Gdy szwajcar i kelner przenieśli desperata do pobliskiego szpitala św. Rocha, towarzyszącemu ułożył się. Wkrótce potem otruty zmarł. Ze znalezionych przy denacie dokumentów okazało się, iż jest to 25-letni Wacław Masiak, b. kelner restauracji hotelu „Angielskiego”. Przyczyna samobójstwa — brak pracy.

Przy ul. Czerniakowskiej 136, w mieszkaniu własnym, 30-l. Czesław Breina, kował, bez pracy, postrzelił się z rewolweru w pierś.

Kula ugodziła w okolicę serca. Despe-

rata przewiozło Pogotowie do szpitala gdzie wkrótce zmarł.

Wieczór Kultur.-Oświatowy Dzielnicy Żoliborz-Marymont

Należy przyklasnąć inicjatywie Dzielnicy Żoliborz — Marymont, która w obecnych ciężkich czasach postarała się o miłą i pożyteczną rozrywkę dla swych członków. Wieczór, urządzony d. 18 b. m., wypełnił salę Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, licznymi i wdzięcznymi słuchaczami. Po prelekcji zajął się wygłoszeniem hymnów robotniczych przez amatorski zespół T-wa Szklanych Domów rozpoczęły się produkcje solistów (śpiew deklamacja i recytacja). Artystów, a zwłaszcza Henryka Ładosza, witano i żegnano hucznie oklaskami. Zabawa i tańce przeciągnęły się w miłej atmosferze do 2-jej po północy.

Bezpłatne kursy Esperanta

Warsz. Stow. Esperantystów z okazji rozpoczęcia działalności uruchamia w dniach najbliższych BEZPŁATNY kurs Esperanto dla początkujących.

Zapisy i informacje w sekretarjacie Stow. Esper. (ul. Leszno 56-9), godz. 20-22-iej.

Tragiczna śmierć bezrobotnego w biedaszybie koło Małej Dąbrowki

W ub. sobotę w godzinach przedpołudniowych wydarzył się znowu śmiertelny wypadek przy pracy biedaszybowców pod MAŁĄ DĄBRÓWKĄ.

Pobór

Dzisiaj winni stawić się w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ulicy Florjańskiej 10 w godzinach od 9 do godz. 13 poborowi zamieszkali na terenie XVI komisariatu P. P., nazwiska których rozpoczynają się od liter M. do Z.

Loterja

Wczoraj podczas ciągnięcia loterii głównej wygrane padły na następujące numery:

I ciągnięcie.
50,000 zł. N-ry: 23674 78950.
20,000 zł. Nr. 161508.
5,000 zł. N-ry: 35252 71849.
2,000 zł. N-ry: 9327 43046 87667 111256 165376.
1,000 zł. N-ry: 100049 125169 152426 166635.
500 zł. N-ry: 7685 15186 27252 48399 146028.
400 zł. N-ry: 19731 22039 38867 69274 77859 90668 96937 103424 114471 139545 157559 158457.
250 zł. N-ry: 1056 2357 3268 5677 8453 16140 17067 24182 28135 36246 36567 48990 48944 50758 67575 67942 67578 112350 115457 117134 131197 150896.

II ciągnięcie.
2,000 zł. Nr.: 84076.
1,000 zł. N-ry: 6579 17689 145886.
500 zł. N-ry: 33324 24431 35892 33662 77072 96273 120376 141573 16888.
400 zł. N-ry: 773 956 6173 17168 65617 69120 85873 128644 120973 138159 168342 164131.
250 zł. N-ry: 14601 15627 38263 38576 44968 46015 57736 65416 65798 69082 69352 73412 81918 89781 96558 97821 113431 161823 167356.

Pokwitowania

Jadwiga Cichńska - Lewicka,

5 na „Nasz Fundusz”.

Wesoły Kacik SŁOWO I SZABLA.

Słowem i szablą służymy kulturze: Słowem w redakcjach, a szablą w cenzurze.

NA SPRAWIE O PODPALENIE REICHSTAGU.

Przewodniczący: — Czy świadek widział van der Lubbe'go w towarzystwie innych oskarżonych?

Świadek: — Niestety, jestem ślepy od urodzenia, ale jeżeli wysoki sąd sobie życzy...

W KULUARACH SEJMOWYCH.

— Powiedzieć mi, kolego, co się teraz dzieje na posiedzeniu.

— A no, endecja częstuje nas Rybarskim po żydowsku.

WYKWINTNE TRYKOTAŻE

POŃCZOCHY SPORTOWE

Co wyświetlają kina?

AMOR: „Ostatnie carowa” i polski film.
ANTINEA: „Demon wielkiego miasta” i „Tajemnica skrzynki”.
APOLLO: „Szalona noc”.
ATLANTIC: „Gorzka herbata generała Yen”.
AS: „Czterech uciekinierów” i „Czarny kapitan”.
BAJKA: „Porucznik Marynarki” i „Moralność Pani Dulskiej”.
CAPITOL: „Uśmiech szczęścia”.
CASINO: „Przybłęda”.
COLOSSEUM: „Urwis Hiszpanii” i „Czarna Bomba nad Warszawą”.
COLOSSEUM MAŁE: „Pogromcy przestworzy”.
CORSO: „Człowiek, który ukradł serce”.
CRISTAL: „William Desmond w godzinie zemsty”.
CZARY: „Pożegnanie z bronią”.
FAMA: „Martwy dom”.
FILHARMONJA: „Bunt młodzieży”.
FORUM: „Turbina 50,000”.
GLORIA: „Bohater Arizony” i film polski.
HELJOS: „Jego Eksceleńcja subjekt”.
HOLLYWOOD: „Naręczona z Wiednia” i rewja „W szawie pod gazem”.
ITALJA: „Złote sidła” i rewja „Chodź na górę”.
JAR: „Głos pustyni”.
KINO „X”: „Czar jej oczu”.
KINO „IKS”: „Wielkomięskie ulice” i dodatki.
KOMETA: „Pocałunek skazańca” i rewja.
LUX: „100 mtr. miłości” i „Zdobycyceanu”.
LOS: Od 4 dla mł. „W krzyżowym ogniu” i od 8 dla dor. „Dr. Jekyll i Mr. Hyde”.
MAJESTIC: „Wielka grzesznica”.

majestic nowy świat 43 Pocz. 6, 8, 10 Najnowszy przebieg PARAMOUNTU
Chłopcy COLBERT
JAKO „WIELKA GRZESZNICA”
W poz. rolach RICARDO CORTEZ, LYDA ROBERTI, BABY LE ROY Znakomite aktualności Paramountu CENY od 1.25
MASKA: „Noc w Chicago” i „Głos pustyni”.

MEWA: „Żona z drugiej ręki” i 10 procent dla mnie”.
MIEJSKI: „Biała Lilja”.

DŹWIĘKOWY KINOTEATR **MIEJSKI**
Początek o godz. 6.15.

Clark Gable, Helena Hayes i Levis Stone

Powyższa obsada —
to gwarancja jakości filmu p. t.
BIAŁA LILJA

wł. Metro. Nadprogramy
CODZIENNIE o godzinie 4.15 pp.
SPECJALNY SEANS DLA MŁODZIEŻY
„LEGJON ULICY”

Nadprogramy.
Ceny popularne dla młodzieży i dorosłych.

NOWY SPLENDID: „Wuj Mozes”.
NOWA TOMBOLA: „Królewski kochanek”.
PALACE: „Platynowa blondynka” i rewja.

PALACE CHMIELNA 9
Pocz. 6, 8, 10

Największy przebieg prod. Metro p. t.
PLATYNOWA BLONDYNKA

W roli głównej
JEAN HARLOW

NA SENIE REWJA pod dyr. S. MAJDE
twórcy Qui-Pro-Quo.

PAN: „Kawalkada”.
PRAGA: „Turbina 50,000” i rewja.
PETIT TRIANON: „Odmęt ulicy” i „Każdemu wolno kochać”.
RAJ: „Kabirja”.
RIVIERA: „Pod Twoją obronę” i dodatki dźwiękowe.

Kino „RIVIERA” P. o 4-jej w sobotę i niedzielę o 12-jej
Leszno 2

NAJWIĘKSZY FILM SEZONU
POD TWOJĄ OBRONĘ

w rolach gł.
MARJA BOGDA ADAM BRODZISZ

ROXY: „Kochanka wlamywacza”.
STYLOWY: „Jej królewska Mość”.
TON: „Miłość w aucie”.
UCIECHA: „Pieśń nad pieśniami” z Marleną Dietrich.

Co usłyszymy w radio?

WTOREK, 21.XI 1933 R.
Muzyka z płyt. 7.52 Chwilka Gospodarstwa Domowego. 7.55 Program na dzień następny. 11.40 Przegląd Prasy. 11.50 Życie artystyczne stolicy. 11.57 Sygnał czasu. 12.05 Muzyka salonowa. 12.30 Dziennik Południowy. 12.35 Wiadomości meteorologiczne. 12.38 Muzyka salonowa. 13.00 Przerwa. 13.25 Wiadomości o eksporcie. 13.30 Wiadomości Gospodarcze. 13.40 Muzyka francuska. 13.45 Listy od dzieci. 13.55 „Skrzynka PKO”. 14.40 „Kacik językowy”. 14.55 Muzyka lekka. 15.00 Odczyt gospodarz. 18.00 Odczyt. 18.20 Skrzynka muzyczna. 18.35 Frantazje operowe. 19.00 Program na dzień następny. 19.05 Rozmaitości. 19.25 Feljeton. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik Wieczorny. 19.55 Przerwa. 20.00 Koncert. 21.00 Sylwety Akademików Literatury. 21.15 Koncert. 22.00 Muzyka taneczna. 23.00 Wiadomości meteorologiczne. 23.05 D. c. muzyki tanecznej.

ŚRODA, 22.XI 1933 R.
7.00 Sygnał czasu. 7.05 Gimnastyka.

7.20 Muzyka z płyt. 7.35 Dziennik poranny. 7.40 Muzyka z płyt. 7.52 Chwilka gospodarstwa domowego. 11.40 Przegląd Prasy. 11.50 Życie artystyczne stolicy. 11.57 Sygnał czasu i Hejnał. 12.05 Muzyka popularna z płyt. 12.30 Dziennik południowy. 12.35 Wiadomości meteorologiczne. 12.38 Stare melodie operetkowe z płyt. 15.25. Wiadomości o eksporcie polskim. 15.30. Wiadomości gospodarcze. 15.40 Arje i pieśni. 16.00 Orkiestra z płyt. 16.10 Transmisja ze Lwowa. 16.40 „Skrzynka pocztowa”. 16.55 Koncert kameralny. 17.50 „Skrzynka pocztowa rolnicza”. 18.00 Odczyt. 18.20. Muzyka lekka z „Gastronomji”. 19.00. Program na dzień następny. 19.05 Rozmaitości. 19.25 „Sylwety Akademików Literatury. Bolesław Leśmian” wygl. prof. Konrad Górski. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik wieczorny. 20.00 „Pieśni o kwiatkach”. 20.25 Orkiestra gitarzystów. 21.00 „Moja fabryka”. 21.15 Recital fortepianowy. 22.00 Odczyt w jęz. esperankim. 22.20 Piosenki w wyk. St. Nowickiej z płyt. 22.35 Muzyka taneczna. 23.00 Wiadomości dla komunikacji lotniczej. 3.05 Muzyka taneczna z cukierni Ziemiańskiej.

SZTAFETA ROBOTNICZA

Warszawa - Gdańsk 2:0 (2:0) Z I-szego Robotniczego Ośrodka W. F.

Mecz piłkarski Reprezentacji Robotniczych

Po całonocnej podróży z soboty na niedzielę reprezentacja robotnicza stolicy przybyła do Gdańska, aby rozegrać spotkanie towarzyskie z reprezentacją robotniczą Gdańska. Ze względu na zmęczenie graczy całonocną podróżą nie byliśmy pewni zwycięstwa, tem bardziej, iż towarzysze gdańscy wystawili swój najlepszy skład.

Na boisku K. S. Gedania przed sędzią tow. Splittem stanęły drużyny, drzące z przejmującego zimna, aby za chwilę rozgrzać zmarnięte mięśnie w wirze walki. Krótkie i serdeczne przemówienie tow. Thomata oraz wręczenie kwiatów drużynie warszawskiej i odpowiedź ze strony przedstawiciela W.R.S.K.O. tow. Domsławskiego, oraz wręczenie proporczyka gdańszczanom wypełniły oficjalną część zawodów.

O godz. 14,20 na gwizdek sędziego grę rozpoczynają gdańszczanie. Po kilku ładnych akcjach naszego napadu następuje gorący moment pod bramką Gdańska. Kilku graczy leży na ziemi... Gwizdek sędziego i jedenastka dla naszej drużyny za rękę prawego obrońcy Gdańska. Rzut karny pewnie egzekwuje Smosarski, II. Pierwsze minuty gry zapowiadają już bardzo ładną i żywą grę. Przez cały czas widać efektywne i przyjemnie prowadzone akcje naszej drużyny, z którymi niezawście mogą sobie poradzić dość surowi jeszcze technicznie, lecz ambitni gdańszczanie. W 15-ej minucie gry Jungierman, posiadający 100% pozycję do strzału, zostaje sfaulowany na polu karnym przez lewego obrońcę, w konsekwencji czego sędzia dyktuje drugi rzut karny — wykorzystany przez Szymaniaka. Prowadzimy 2:0. Gdańszczanie zwiększają tempo, sądząc, iż w ten sposób uda się zniechęcić przeciwnika, który musiał czuć w nogach nieprzespaną noc. Kilka groźniejszych akcji napadu gdańszczan likwiduje nasza obrona, wywołująca swoją grą oklaski na trybunach.

W naszych liniach defensywnych widzi zadowolona publiczność, zebrała w liczbie około 2.000 osób, naprawdę ładną technicznie i zespołową grę. Atak nasz gra również zupełnie dobrze. Z pomocą naszej drużyny nie mogą sobie poradzić w żaden sposób napastnicy Gdańska. Pomoc nasza jest właśnie najlepszą częścią drużyny.

Tempo gry cały czas bardzo żywe. W 20-ej minucie opuszcza boisko konkluzowany Smosarski I, którego już do końca meczu zastępuje Wieckowski Z. W chwilę potem, również naskutek konkluzji opuszcza boisko gracz drużyny gdańskiej, 23 minuta przynosi pewną sytuację dla Gdańska, przestrzeloną przez lewego łącznika, a w chwilę potem podobnej sytuacji nie wyzyskuje prawy łącznik.

Po przerwie początkowo gra równorzędna, potem akcje naszego ataku zaczynają się rwać. Jungierman często gubi piłki i traci przez to kilka murawianych pozycji. Prześladuje nas również pech — skoro po straconej pozycji

przez Jungiermana Szymaniak również przestrzeliwuje. Tymczasem trybuny zachęcają okrzykami gdańszczan. W następnych minutach zaznacza się już zupełna przewaga naszej drużyny.

W ostatnich minutach gry niebezpieczny wybieg bramkarza naszej drużyny grozi utratą bramki, jednak w sukces przychodzi w porę nasza lewa pomoc, likwidując atak gdańszczan. Wreszcie ostatnia nadzieja — silny i bliski strzał Jungiermana staje się łupem pewnego bramkarza Gdańska. Wygrywamy mecz 2:0. Publiczność zadowolona.

Obecny na zawodach p. radca Głuski składa nam gratulacje wobec wygranej przez nas, a przegranej przez reprezentację mieszczańską.

Nie trzeba tłumaczyć chyba znaczenia tego spotkania dla sportowego ruchu robotniczego w Gdańsku. Liczba publiczności przy silnej konkurencji meczu Warszawa — Gdańsk i mimo zimna 2000 osób mówi o tym, że idea ruchu robotniczego sportowego jest silnie zakorzeniona u tych wszystkich którzy mimo przesładowań hitlerystów wierzą, iż nadejdą dni lepszego bytu.

Czejoł.

Sport robotniczy protestuje! Wywiad z tow. J. Michałowiczem

Chcąc czytelników „Sztafety Robotniczej” poinformować o przebiegu akcji protestacyjnej przeciwko meczowi Polska — Niemcy, którą zainicjował i przeprowadza robotniczy sport polski, zwróciłem się do sekretarza generalnego Z.R.S.S., a jednocześnie wice-prezesa P. Z. P. N., tow. dr. J. Michałowicza, aby zilustrował pobudki i przebieg akcji. Tow. Michałowicz, jak wiadomo, na posiedzeniu Zarządu P.Z.P.N., na którym zapadła uchwała o rozegraniu meczu z Niemcami, założył wtem se paratum odnośnie tej decyzji.

— Jakiego rodzaju i przyczyny poprzedziły Was do takiego kroku? — pytamy.

— Różne! A więc przedewszystkiem z punktu widzenia P.Z.P.N., który stoi na stanowisku całkowitej apolityczności sportu, mecz z Niemcami nie powinien być się odbyć, gdyż kategorycznie zaprzecza tej tezie. Wiadomo przecież, że obecny sport niemiecki jest czysto hitlerowski i po lakożerczy.

Znane jest przecież oświadczenie komisarza sportowego Hitlerja, Tschamen-Ostena: „Pamiętajcie sportowcy, że wasza praca to wielki od cinek ogólnej obecnej polityki Niemiec. W nacjonalistycznym państwie nacjonalistyczny sport”. Apolitycznemu P.Z.P.N-owi w tych warunkach nie wolno rozgrywać zawodów z politycznym „Deutscher Fussball Bund”.

P.Z.P.N. winien również pamiętać, że mając w swych szeregach bardzo duży procent klubów robotniczych, żydowskich i t. p. o ustalonej bazie operacyjnej i o wytkniętej linii ideowego postępowania, winien się z tym faktem liczyć, nie stwarzając w danym wypadku w stosunku do swych członków metody faktów dokonanych i... politycznych.

— Jakiego rodzaju przyczyny waszego wystąpienia ze stanowiska spor

tu robotniczego?

— Tutaj pamiętamy przedewszystkiem potęgę sportu robotniczego w Niemczech przed nastaniem obecnego reżimu i pamiętamy szczególnie mocno te krwawe metody, jakimi posłu giwali się hitlerowcy przy rozwiązywaniu naszych klubów; przemoc, terror i grabież — oto były metody. A czyż można podawać rękę i wchodzić w porozumieniu z grabieżcami?

— Czy można mówić o względach propagandowych?

— Pewnym ludziom, nie orjentującym się należycie w możliwościach drużyny polskiej, zdaje się, że naprawdę w Berlinie Polska wygra, a splendor zwycięstwa może mocno od działać na umysł. Jednakże trzeba pamiętać, że piłkarze P.Z.P.N. są faktycznie po sezonie, a więc przemęczeni. W tych warunkach, aczkolwiek niespodzianki są zawsze tu mo żliwe, tem niemniej jednak trzeba przewidywać raczej niepowodzenie. I oczywiście wtedy nie wolno ryzykować, ażeby nie przysporzyć splendoru... komu innemu. Tak było w Gdańsku. Wobec ministrów, prezydentów i komisarzy swastyka hitlerowska triumfowała nad syreną. Co będzie w Berlinie?

Do Zakopanego i okolic

Tow. Przyjaciół Przyrody. Oddział Warszawa - Śródmieście urządza wycieczkę do Zakopanego na dni świąteczne.

Zapisy i informacje: Warszawa, Wawerska 7. Administracja „Robotnika” tow. Cesarski od 9 do 15.30. Tel. Nr. 5-13-80.

Przed sezonem hokejowym w Polsce

Wszystkie związki okręgowe przygotowują się już do sezonu hokejowego. Trudno naturalnie przewidzieć kiedy się ten sezon rozpocznie, gdyż poza Katowicami hokej jest zależny od kaprysów aury.

Polski Związek Hokejowy przeprowadził już podział klubów w poszczególnych okręgach na klasy. Do klasy A zaliczono następujące kluby:

Warszawa: Legia, AZS, Polonia, Warszawaianka. Z tych klubów prawdopodobnie Legia, jako mistrz Polski nie we

Miarą potęgi i żywotności sportu robotniczego w Polsce będzie ilość prenumeratów „Sztafety Robotniczej”. — Przyczyną się do tego natychmiast sam i skłoni innych.

Miesięczna prenumerata wynosi 80 gr. (wraz z wstawkami „Robotnikiem”) Po informację zwracaj się do W.R.S.K.O. w godz. od 18 do 20, prócz sobót i świąt. Telefon 231-95, lub do Administracji „Robotnika”, Warszawa, Wawerska 7, telefon 513-80.

GIMNASTYKA DLA KOBIET.

I Robotniczy Ośrodek Wychowania Fizycznego wprowadził lekcje gimnastyki dla kobiet.

Lekcje będą się odbywały raz w tygodniu, w soboty, w godzinach od 17 do 18. Prowadzi rutynowana instruktorka. Opłata miesięczna 1 zł., pierwszeństwo mają stowarzyszone w bractwach organizacjach — aczkolwiek przyjmowane są również kandydatki nie należące do żadnych organizacyj.

GIMNASTYKA DLA MĘŻCZYZN.

I Robotniczy Ośrodek Wychowania Fizycznego wprowadza na okres zimowy gimnastykę dla mężczyzn, we własnej, specjalnie urządzonej sali.

Lekcje gimnastyki prowadzi rutynowany instruktor, według najnowszych wzorów, — we wtorki i piątki, w godzina

nach od 20 — 21, opłata miesięczna wynosi 1 zł. 50 gr.

Pierwszeństwo przy zapisach mają stowarzyszeni w klubach sportowych WRSKO i bratnich organizacjach społecznych. Również są przyjmowani kandydaci niestowarzyszeni.

BOKS.

W celu spopularyzowania boks nie tylko jako sportu zawodniczego, ale również jako najlepszego środka samobrony, I Robotniczy Ośrodek Wychowania Fizycznego uruchamia lekcje boks, prowadzone przez znanych w sferach sportowych trenerów, braci Cendrowskich.

Kurs będzie trwał 8 tygodni. Opłata za całość wynosi 2 zł., płatne przy zapisie. Przyrządów i sprzętu dostarcza ośrodek. Lekcje będą się odbywały 2 razy w tygodniu po 2 godziny, mianowicie we wtorki i czwartki; w godzinach od 4 — 6 popołudniu. Żadne uprzednie przygotowanie nie jest potrzebne, gdyż lekcje zaczynają się od rzeczy podstawowych. Nauczniamy, że żadne pokalenie w czasie ćwiczeń nie grozi, gdyż nauka odbywa się na przyrządach oraz pod nadzorem trenerów.

ZAPRAWA LEKKOATLETYCZNA.

I Robotniczy Ośrodek Wychowania Fizycznego wprowadza rozprawę zimową dla lekkoatletów.

Zaprawę prowadzi rytynowany trener we wtorki i piątki w godzinach od 19—20. Opłata miesięczna wynosi 1 zł. 70 groszy.

Zapisy i informacje w poniedziałki, środy, czwartki, piątki w godzinach od 19.30 — 21 w Ośrodku. Telefon 2-31-35.

GIMNASTYKA I PLASTYKA DLA DZIECI.

Kobiety Wydział Sportowy ZRSS prowadzi w Rob. Ośrodku WF plastykę dla dzieci w dwóch kompletach dla młodszych i starszych pod kierunkiem P. Brattówniej i Hryniewieckiej w poniedziałki i środy od 6-jej do 8-jej. Opłata wynosi 25 gr. miesięcznie.

Gimnastyka dla dzieci odbywać się będzie w soboty od 4 — 5.

Zgłoszenia w Ośrodku W. F. u tow. Marciniakowej w dniach lekcyj.

Obóz narciarsko-turystyczny dla kobiet w Zakopanem

W dniach od 23 grudnia do 2 stycznia r. 1934 odbędzie się w Zakopanem obóz narciarsko-turystyczny dla kobiet.

Uczestniczki obozu podzielone zostaną na dwie grupy: narciarską i turystyczną.

Dla grupy narciarskiej odbywać się będzie nauka jazdy na nartach pod kierunkiem instruktora, dla grupy turystycznej organizowane będą wycieczki, przyczem przewidziane są wycieczki łatwiejsze i trudniejsze.

W programie obozu przewidziane są wykłady z dziedziny turystyki, higieny

i ideologii sportu robotniczego. Opłata wynosi 18 zł. dla członkiń ZRSS i 23 zł. dla członkiń bratnich organizacyj.

Opłata obejmuje całonocne utrzymanie, zakwaterowanie i naukę jazdy na nartach dla początkujących.

Koszta wynikające przy urządzaniu wycieczek, jak ewent. noclegi i schroniska, wyżywienie w schroniskach ewentualne przejazdy autobusami, sankami, lub koleją nie są objęte opłatą.

Uczestniczki przyjeżdżające na obóz, powinny przedstawić przedtem świadectwo lekarskie.

Każda z uczestniczek musi posiadać ekwipunek narciarski lub turystyczny, t. z. narty, kiję do nart, buty narciarskie lub turystyczne, spodnie lub kurtka wełniana spodnie, ciepły sweter, poza daną ciepłą kurtką, beret, szalik wełniany, wełniane pończochy i skarpetki, smary do nart.

Prócz tego uczestniczki powinny zabrać ciepły koc, małą poduszkę, białą osobistą, pościelową, kubek, dwa talerze lub dwie menażki, widelec, łyżkę, łyżeczkę, nóż, ręcznik, przybory do mycia i do pisania, kalety etc.

Zabranie siennika lub łózka polowego, bardzo pożądana.

Zgłoszenia do 7 grudnia przyjmuje Kobiety Wydział Sportowy ZRSS, ul. Czerwonego Krzyża 20, IV p., telefon 231-95. Przy zgłoszeniu należy podać czy uczestniczka przywozi siennik czy łóżko polowe.

Uczestniczki korzystają z 80 procent. zniżki kolejowej.

Plenarne posiedzenie W. R. S. K. O.

We czwartek, dn. 23 b. m. o godz. 19.30 punktualnie, odbędzie się w lokalu własnym ul. Czerwonego Krzyża 20, wycieczne plenarne posiedzenie W. R. S. K. O.

Ciekawa historia o bokserskich mistrzostwach Lwowa

Jak we wszystkich innych okręgach, we Lwowie miały się również odbyć zawody bokserskie o drużynowe mistrzostwo. Walka o mistrzostwo miała się rozegrać pomiędzy Pogonią, Czarnymi Lechją i Hasmoną. Tymczasem Hasmona z powodu braku drużyny oddała punkty Lechji walkowerem, Czarni nie mając pełnej drużyny zdecydowali się również ustąpić z placu i oddać zwycięstwo Pogoni walkowerem. Do finału zatem doszły Pogonia i Lechja. Zwycięzca tego meczu miał zdobyć tytuł mistrza. Lwowski okręg bokserski trzykrotnie wyznaczał terminy meczu finałowego, ale spotkania nie doszły do skutku z powodu niestawienia się Lechji. Wynikiem tych powikłań było unieważnienie przez wydział sportowy wszystkich spotkań, zakończonych walkowerami i pro

longowanie mistrzostwa Czarnych na okres dalszego roku. Podobne postępowanie wydziału jest całkowicie zgodne z przepisami, które nie dopuszczają, aby tytuł mistrza został zdobyty walkowerem. Ale w tym wypadku wyłoniła się paradoksalna sytuacja. Tytuł mistrza zatrzymuje w dalszym ciągu klub, który nie ma drużyny bokserskiej i w skutek tego nie może uczestniczyć w rozgrywkach o mistrzostwo Polski. Natomiast Pogonia, która ma pełną drużynę bokserską, i wygrała prawidłowo spotkanie z Czarnymi, musi im ustąpić pierwsze miejsce.

Warto również podkreślić, że i Lechja posiada pełną drużynę bokserską, ale ten klub chcąc widocznie uniemożliwić Pogoni zdobycie tytułu mistrza, nie stanął do rozgrywek finałowych.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych 10-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.